AUSZTRIA CSATLAKOZÁSA NÉMETORSZÁGHOZ ÉS A REVIZIÓ

IRTA SCHANDL KÁROLY ny. államtitkár

Nem tudom, melyik nap ismétli meg Benes cseh külügyminiszter eszmefuttatását Középeurópa gazdasági talpraállítása és a dunai államok gazdasági szövetsége kérdésében. Kétségtelen, hogy ugy Benes cseh miniszternek, mint Loucher francia miniszternek tisztában kell lennie azzal, hogy mielőtt az európai államok, vagy akár a dunai államok ilyen gazdasági szövetkezés megalkotására leülnek, olyan atmoszférát kell teremteni az európai államok között, amely a teljes kibékülést jelenti. Ez a teljes lelki kibékülés pedig nem jöhet létre másként, mint a versaillesi és a trianoni szerződés revíziójával. Ezt a felfogást Amerika is osztja, s ez a felfogás Washingtonban már el van ismerve.

Mussolini Olaszország miniszterelnöke volt az első felelős államférfiu, aki parlamentjében nyiltan állást foglalt a trianoni szerződés érthetetlenségével szemben. És ha Magyarországon akadnak is olyanok akik világnézeti szempontból tartózkodók voltak vele szemben, abban a pillanatban, amikor az olasz nemzet vezére nyiltan odaáll a trianoni szerződés revíziója mellé, minden magyar embernek csak szeretettel, hálával és tisztelettel kell róla megemlékeznie.

A közhit szerint a francia hivatalos álláspont a legfőbb akadálya a revizió napirendre tüzésének. Nagy hiba volna azonban azt hinni, hogy a francia politikusok között nincsenek barátaink, akik szivesen látnák Trianon revizióját. Berger abbé például a francia parlament legkiválóbb papszónoka a mult évben Bordeauxban a magyar követ jelenlétében ezrek résztvételével rendezett tüntetést Magyarország mellett.

Ausztria és Németország Anschluss kérdéséről (ez a szó jelenti a csatlakozást, melyről annyi szó esik a világsajtóban, szerk.) volt alkalmam francia politikusokkal beszélni és ezek beismerték azt, hogy abban a pillanatban, amikor "Anschlussról" van szó, nem lehet francia érdek elzárkózni a versaillesi, trianoni és saint germaini szerződés revíziója elől. Ha a franciáknak sikerül a trianoni szerződés revizióját eltólni addig, amig az "Anschluss" bekövetkezik, akkor kétségtelen, hogy Németország a lekapcsolt nyugatmagyarországi 200 községgel nagyobb lesz, mintha a trianoni revizió előtt következik be. Már pedig maguk a tárgyilagos franciák is elismerik, hogy az "Anschluss" előbb vagy utóbb feltétlenül bekövetkezik. Már most, ha Franciaország egyelőre — tegyük fel, hogy pár évig, vagy évtizedig a maga államszövetségeseivel meg is akadályozhatja az "Anschlusst" az mégis be fog következni és nem lehet francia érdek az, hogy a német birodalom még 200 községgel növekedjék épen Magyarország rovására.

A francia külügyminiszterium félhivatalos lapja annak idején, mikor Bethlen István miniszterelnök a soproni beszédet mondta és amikor Löwe, német birodalmi elnök Bécs uccáin nyiltan hirdette, hogy Nyugatmagyarországhoz a nagy németségnek, a német birodalomnak van jussa, azt irta, hogy Bethlen István nem is mondhatott mást soproni beszédében, mint amit mondott, amilyen jogon Löwe beszélt arról, hogy Nyugatmagyarország a németeket illeti, épp oly jogon beszél — mondja a francia félhivatalos — Bethlen István miniszterelnök, mikor arról beszél, hogy a trianoni szerződést Nyugatmagyarország miatt revizió alá kell venni.

A francia félhivatalos sajtó elismeri, hogy Bethlen István politikája mentette meg Magyarországot, törte meg az elszigeteltséget, amelyből sikerült Magyarországnak kijönnie és a Bethlen-kormány tette lehetővé az olasz barátság révén, hogy ma már Magyarország is helyet talál abban az együttesben, amely befolyást gyakorol Középeurópa sorsára.

Megnyugvással magyarázza időnkint a francia félhivatalos az olasz-magyar barátság megnyilvánulásait és olyan akciót talál csak veszedelmesnek, amely kerülő uton iparkodik a békeszerződések területi rendelkezéseit megváltoztatni. 8 év óta sokat változott a francia sajtó, különösen a francia félhivatalos hangja is. A revizió kétségtelenül közeledik ahhoz az időponthoz, amidőn már nem kerülő uton, de a népszövetségi rendelkezések alapján tüzhetjük a kérdést napirendre. De viszont az itt vázolt körülmények minden magyar embert arra intenek, hogy bizzuk Bethlen István kormányára annak az időpontnak megválasztását, amikor a kudarc kizárásával lehet ezt a kérdést a Népszövetség asztalára vinni. Amerika magyarsága is tisztán lát ezekben a kérdésekben, s az egység megteremtése árán máris meginditotta azt a munkát, amely az amerikai angol közvéleményt Magyarország helyzetéről felvilágositja s meginditotta azt a munkát, amely épen a békét kezdeményező Amerika révén a békeszerződések revíziójához fog vezetni.

Nemzetközi repülőflotta szervezéséről tanácskoznak a Népszövetség kulisszái mögött

Egy memorandumról van szó, amelyet a Népszövetség tanácsa kedvezően fogadott s amely nem kisebb dolgot inditva nyoz, mint azt, hogy a világbéke fenntartása érdekében a Népszövetség szervezzen egy nemzetközi repülőflottát.

A különösen hangzó tervet Clifford B. Harmon, a pilóták nemzetközi szövetségének elnöke dolgozta ki.

Harmon, aki a világháboru alatt az amerikai légiflotta egyik legnagyobb hőse volt, azt a nézetet vallja memorandumában, hogy a világbéke megőrzésének legbiztosabb módja, ha a megtámadott ország segitségért fordulhat egy hatalmas nemzetközi légi rendőrséghez.

A nemzetközi repülőflotta valóban nemzetközi szervezet lenne, amelybe az egyes államok a megállapitott kvóta alapján küldenének repülőegységeket. A nemzetközi flottával a Népszövetség rendelkeznék. Ha valamelyik állam ahelyett, hogy vitás ügyét döntőbiróság elé vinné, vagy panaszával a Népszövetséghez fordulna, háborut üzenne ellenfelének, ez a nemzetközi repülőflotta már a hadüzenet után néhány órával megjelenne a támadó állam határán és a háborus akció abbahagyására kényszeritené.

— Azokból a dokumentumokból — mondja Harmon — amelyeket manapság közzétettek, kiviláglik, hogy a repülőgép játszaná a legnagyobb szerepet az uj háborukban. A gáz, a folyékony tüz, a kémiai eszközök, amelyekkel a repülőgépek dolgozhatnak, olyan borzalmas rombolást fejthetnek ki, amilyenről még nem is álmodtunk. A városok védelme lett a mai hadgyakorlatok legfőbb feladata s erről tanácskoznak a vezérkarok az egész világon. A leghatalmasabb nemzet sém menekülhet a veszedelemtől, ha légi támadást intéznek ellene.

— A legilletékesebb katonai vezetők, mint például Weygand tábornok is, aki a világháboruban Foch tábornagy vezérkari főnöke volt, azon a nézeten vannak, hogy a gázálarcok semmit sem érnek a manapság gyártott koncentrált gázok ellen. A koncentrált gázok segitségével a repülőgépek meg tudnak akadályozni minden csapat mozdulatot s a megtámadott körzeten kipusztitanak minden élő lényt. Nyilvánvaló tehát egy nagy nemzetközi légirendőrség felállitásának fontossága.

— Ha egy állam háborut indit, a nemzetközi repülőflotta órák alatt ott teremhet, elvághatja a felvonulási vonalakat, blokád alá veheti a kikötőket, meggátolhatja a csapatok élelmezését ,szóval lehetetlenné teheti a hadmozdulatok folytatását. Minden okunk megvan tehát annak feltételezésére, hogy ennek a nemzetközi beavatkozásnak lehetősége már magában elejét veszi minden háborunak Egészen természetes, hogy a nemzetközi repülőflotta csak végső eszköz lenne a béke fenntartása érdekében, vagyis csak akkor lépne akcióba, ha már minden békités meghiusult és a háboru elkerülhetetlen.

A terv pártolói elsőrendü érvként hivatkoznak arra az óriási nyereségre, hogy egy ilyen repülőflotta felállitásával meg lehetne szabaditani a nemzeteket a fegyverkezés rettenetes költségeitől.

Mindazt a tenger pénzt, amelyet ma az államok repülőgépekre, tengeri flottára és hadsereg re költenek, valóban emberi, kulturális és szociális célokra lehetne forditani, amivel egycsapásra enyhülne az alsóbb társadalmi rétegek nyomora s a világ civilizációnak ma még szinte elképzelhetetlen fokára emelkednék.

SOK HALOTTJA VAN A MEXICOI ÁRVIZNEK

Hidalgo államban kiáradt a Metzitlan folyó s elpusztitott négy nagyközséget. Több mint száz ember életét vesztette, százak vannak hajléktalanul. Hetvenötmillió köbláb viz csapott át a folyó partján s öntötte el 24 óra alatt az egész környéket. Az áradást a hegyekből felhőszakadás után lerohanó viz okozta.

RENGETEG ŐSKORIÁLLAT ÉLT ALBERTA TERÜLETÉN

Sternberg neves kutató a minap érdekes előadást tartott Edmontonban Alberta évezredek előtti állatvilágáról. A képekkel élénkitett előadás folyamán felettébb érdekes kijelentéseket tett Sternberg tanár s többek között megállapitotta, hogy Albertában legalább 300 fajta óriási hüllő lakott az őskorban, melyeknek nyomait, feltétlenül megtalálnák a Bow és Red Deer folyók völgyében. Már eddig is találtak ugyan több igen értékes csontvázat, de a legujabb elméletek szerint a Rocky Mountains keleti lejtőin még igen sok meglepetést tartogat a föld.

UJ BIZTONSÁGI REPÜLŐBERENDEZÉST TALÁLTAK FEL

A newyorki Guggenheim repülőkisérleti állomás hosszas munkájának eredménye képen a mult héten bemutatták azt a rádiókészüléket, amelynek segitségével a legsötétebb éjszakában avagy a legsürübb ködben is teljesen veszélymentessé válik a repülés.

A nagyszerü eredményekkel kecsegtető készüléket egy olyen repülőgépen próbálták ki, amelynek pilóta-ülése teljesen sötét, ugyhogy a vezető repülés közben nem láthat ki a gépből. A kisérletek igen jól sikerültek és a találmányt a távolsági repülésben korszakalkotónak tartják.

MOSZKVÁBAN VISSZAÁLLITOTTÁK A KENYÉR ÉS TEJJEGYET

Moszkvában ezentul a hust és a tejet is csak jegyre lehet kapni, mert másképen nem lehet az alacsony élelmiszereket ugy felosztani, hogy mindenkinek jusson valami.

A most kitört hushiány ujból behozta Moszkvába a sorbaállást. Állitólag hajnali háromkor kezdte meg a sort, aki aznap délben élelmiszerhez akart jutni.

ESŐ UTÁN

IRTA: KÁLLAY JÁNOS

Az udvaron széles tócsákba rökönyösödött össze az esővíz. Itt-ott, ahol már megrágta árkát, keskeny csíkocskákban patakzott a lejtős kapujáró felé.

— Karcsainé, — fiatalka még és már özvegyasszony — táncos frisseséggel libbent át a kis tengereken a kert felé. Izmos, szép lábaszára ki-kivillant kandi fehérségével a kacéran felkapott szoknyája alól. No, semmi! az. Férfiember most ugy sem látja, a szoknyát pedig kiméln kell, szandálja ugy is lucskos már a sártól.

Tekintetét a felázott kerten legeltette. Lehajladozott gyönyörködésében az éledő veteményekhez. Szinte szemlátomást nőttek a kókadásukból ma gukhoztérő burgonyabokrok.

Mialatt igy körülérdeklődött kis birodalmában, hirtelen felriasztotta csendjét egy szapora járásu asszonyszáj:

— Jó napot, szomszédasszony! Gondoltam én, hogy itt van, ha ben nem találom!

Bittóné jött nagy zajjal, szélesre lendült szoknyával a kerten át. Karcsainé elcsodálkozott a láttán: ezt meg mihozza? Nem igen szoktak ők összejárni, a falu fekszik köztük, annyira távol esik egymástól a házuk. Szomszédnak bizony igen távoliak.

— Mi jót hozott, Bittóné?

— Semmit, lelkem. Csak ugy elgyüttem, megnézni mi csinálnak errefele.

— Hát csak élek csöndöskén efformán.

— Jobb is az, mint a baj, vesződség, betegség! — zengett a vendég.

— Vesződség csak van, most is keresem, két jércém hiányzik. Elhullottak valamerre. Pég szépek vótak má.

— Igy van az, Karcsainé — folytatta a látogatós asszony— az ember csak bajmódik, oszt mikor má haszna lehetne belüle, elhányódik, utszélre, tolvajcigány bögyibe.

— Feküggye is meg a gyomrát, aki az én keserves nevelésemből lakik jól!

Frissen, szaporán locsogtak, mint elébb a bővizü, buborékos eső. Forgott a nyelvük, pergett a szó, megrezgett tőle a levegő, belerezdültek a falevelek is, mire lefordult róluk egy-egy kövér angyalkönnycsepp.

Bittóné felneszült a zsummogó csendre:

— Karcsainé, érzi, milyen jó szagja van a fődnek?

— Eső szagja.

— Jó szag. Zsiros, is, friss is. Az uram aszongya mindég, ha ez nem vóna ... viccölös ember a Dani ... aszongya, ha ü meg az eső nem vóna, hát nem is érne a világ semmit.

Elvihogta magát, de érzett a hangján, hogy más irányba érdeklődik a nyelve zakatája. Karcsainé illőnek vélte megkérdezni:

— Fölgyógyult már az ura?

— Hát — rántogatta fel válát Bittóné — gyakorta nyillalik még a szüve alá. De nem beteg a! Eszik az annyit, hogy sokat. Most is ott pöttyed az étel mellett, négy kila kenyeret is bezabál, de még meg se kotytyan nekie. Szereti a mazsolaszőlős kalácsot, bornyubecsinálat, jó bort. Még nótáz is néha. Máskor meg fejemhez vág ibriket, csereptálat.

— Olyan nagykedvü ember?

— De még mennyire! Én abba vagyok, hogy bolond is ekkissé. Egy nap boldog-boldogtalannak osztogati széjjel, amije csak vagyon. Másnap má biztosan nem fogi türni, hogy a kódisnak kenyeret adjak csak egy karajjal. Pég tán ruha is alig van a nyomorulton.

— Ej, ej — csóválta fejét a másik asszony.

—Sógornőm az Anna mondta is: bolond ember a Dani, nem fogsz te véle megférni. Akkor még csak jegybe jártunk. Csak néztem furt a fényképit. Olyan vót rajta, de olyan szép, hogy majnem még beszélt is. Mondtam is Annának: nem bánom én, akármi ember a Dani, hát olyan a természetje, meg lehet azt szokni. Meg is szoktam én! Ha a fejemhöz csappan egy tányér, má meg se kottyan nékem, mosolyogva fordulok felé je és aszondom: váljék egésségire, jó uram!

— De nem fáj az magának? — szörnyülködött Karcsainé — Erős ember lehet az.

— Erős, az igaz. Ujjé, ereje van, de annyi, akár az ökörnek! Amikor jókedvibe derékonkap s magához szorit, abba van aztán az igazi erős szeretet. Egy tucat városi ifiur se tunná ugy utánacsinálni. Belenéz a szemembe, oszt aszongya: szeretsz? Aszondom: mér ne? Szorit egyet a derekamon. Ropog belé. Oszt megcsókul.

Összenevettek. A felhőfoszlányok mögül kikacsintott a késő délutáni nap s ez is — huncut vénlegény, — velük mosolygott. Mosolya szitán áttört aranypászmákban hullott rájuk s a kertre.

Karcsainé hangja elérzékenyült.

— Magának még jó, Bittóné, van, aki szereti ...

— Hát abba nincs is nélkülözésem.

— De én itt egyedül ... Boldogult jó uram ...

— Aj, a szegény, — sietett közbeakasztani sajnálkozását Bittóné. — Derék egy ember vót, szép szál. Kár érte, hogy olyan fiatalon mult el. Isten nyugasztalja. Né csak lelkem, milyen szép má magánál a borsó!

Összecsapta két kezét, mintha valami uj csodát látott volna

— Isz folyton öntöztem, reggel meg este, — sóhajtott a másik.

— No, az most elmaradhat néhány napig. Vót eső bővibe.

— Vót. Most csak frissen köll gyomlálni, kapálni.

— Maga má a babot is karózta. Karcsainé?

— Igen. Holnap ujból vetek még virágos káposztát, fejes salátát meg kalarábét.

— Az jó. Szép itt minden. Nálam is. Csak a gyümölcsösbe van baj.

— No?

Végre benn volt Bittóné a kerékvágásban.

— Sok a hernyó, az Isten verje. Permetezni köll. Most is azér gyüttem, merhogy az uram ma délután kereste, oszt még én gem szidott, hogy még magánál van a permetezőnk tavalyrul.

Odadöfés volt a csendesen kirakott szavakban is. Karcsainé fölszisszent rá.

— Nálam? Visszaadtam én azt magiknak!

Bittóné szemöldöke felágaskodott, két kezét a csipejére csapta.

— Nono, kedves, ne hazudtolja meg a tisztességes embert. 'Sz nem vónék most itt, ha visszaadta vóna!

— Má hogyne adtam vóna! Nem tartom én vissza a másét, nem vagyok én olyan! Kiégetné a szemem idegen jószág látása a házban!

— Kár olyan nagyon heveskedni lelkem. Biztos vagyok benne, nézze csak meg a kamarába.

— Hát gyüjjön és nézze maga is!

— Gyüvök én!

Versenyt loholtak kaprok és napraforgók sorfala közt a kert ajtó felé.

— No, lássa, hogy nincs itt! — ujjongta Karcsainé, amint feltárta a kamraajtót.

— Akkor másutt van — csattant fel a harcos vendég, de már pukkadozott benne a méreg.

Számatoló orral, kutató szemmel szaladt a sokfelé szórt holmi, bödön, dézsa, ásó, kapa közé. Végül diadalmasan felrikkantott:

— Ehun van e! — s az egyik sarokból a kosártorony mögül előrángatta a permetezőt.

Karcsainé borzasztómód elröstelkedett, mert ártatlan volt ebben, hisz oly rég volt, régen elfeledte, hogy a permetező még nem tett meg törvényesen előirt visszavándorlását jogos tulajdonosához.

— Nané, csakugyan má, — álmélkodott, — hogy itt felejtődött.

De rögtön megbánta ezt, érezte, hogy csodálkozása tettetésnek látszik.

Bittóné arca ragyogott a győzelem mámorától:

— Ugyi, hát igazam vót? Isz tudtam és, mondtam én!

De lekuncogott róla a gunyos vigyor is, mintha sisteregné: — no, kedveske, rákoppintottam a körmödre, az enyves ujjadra! Há?

Karcsainé most érezte, mi a szégyen. Igyekezett erősködni, hogy ejnye hát ... pedig bizony Isten abban a hiszemben voltam ... Nagyon nyájas lett, ami még rosszabb volt, a gyanut még jobban magárasüritette. Bittóné azonban elkapta a kedvező alkalmat és széles mozdulattal leintette kegyesen.

— Ugyan má, lelkem, tudom én, van az ugy néha. Mással is